Αξίωση αποζημίωσης από τον δράστη

Frankrike

Πώς μπορώ να αξιώσω αποζημίωση ή άλλη έννομη προστασία/ικανοποίηση από τον δράστη στο πλαίσιο δίκης (ποινικής διαδικασίας) και σε ποιον θα πρέπει να απευθύνω τη σχετική αξίωσή μου;

Αν είστε θύμα ζημίας που προκλήθηκε από υπαιτιότητα, μπορείτε να προσφύγετε στο δικαστήριο, ώστε ο υπαίτιος της ζημίας να καταδικαστεί να σας αποζημιώσει για τη ζημία που υποστήκατε. Κατ' αυτόν τον τρόπο, θα λάβετε αποζημίωση. Μπορείτε να υποβάλετε την αξίωσή σας ενώπιον πολιτικού ή ποινικού δικαστηρίου.

Σε πολιτικό δικαστήριο

Μπορείτε να προσφύγετε σε πολιτικό δικαστήριο ανεξάρτητα από το αν ο υπαίτιος της ζημίας έχει διαπράξει ποινικό αδίκημα ή όχι.

Το αρμόδιο δικαστήριο εξαρτάται από το είδος και την αξία της διαφοράς:

- για διαφορά αξίας μικρότερης των 10 000 EUR αρμόδιο είναι το τοπικό δικαστήριο (tribunal d'instance — TI)·
- για διαφορά αξίας μεγαλύτερης των 10 000 EUR αρμόδιο είναι το περιφερειακό δικαστήριο (tribunal de grande instance — TGI)(Ευρετήριο).

Σε ποινικό δικαστήριο

Μπορείτε να αξιώσετε αποζημίωση στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας εάν ο υπαίτιος της ζημίας έχει διαπράξει ποινικό αδίκημα. Μπορείτε να υποβάλετε δήλωση παράστασης πολιτικής αγωγής ενώπιον των διεξαγόντων την έρευνα, του εισαγγελέα, του ανακριτή δικαστή ή του δικαστηρίου.

Πρέπει να έχετε υποστεί προσωπικά ζημία ως άμεση συνέπεια του υπό εκδίκαση αδικήματος.

Ως πολιτικώς ενάγοντες δεν μπορούν να παραστούν ανήλικοι, αλλά πρέπει να παραστούν οι γονείς τους για λογαριασμό τους.

Αφού προσδιοριστεί το ποσό από τον πολιτικό ή τον ποινικό δικαστή, το θύμα έχει αξίωση έναντι του καταδικασθέντος, ο οποίος καθίσταται οφειλέτης. Η αξίωση είναι δικαίωμα που μπορεί να ασκήσει το θύμα.

Σε περίπτωση δυσκολίας στην είσπραξη του ποσού, είναι δυνατή η προσφυγή:

- στο δικαστήριο για την έκδοση διαταγής πληρωμής,
- σε δικαστικό επιμελητή, ο οποίος μπορεί να προχωρήσει σε κατάσχεση.

Η υπηρεσία συνδρομής των θυμάτων αξιόποινων πράξεων ως προς την είσπραξη μη καταβληθέντων ποσών (Service d'Aide au Recouvrement des Victimes d'Infractions — SARVI) του Ταμείου Εγγύησης μπορεί επίσης να σας βοηθήσει να εισπράξετε αποζημίωση που σας έχει επιδικάσει δικαστήριο κατόπιν μόνο ποινικής δίκης.

Προορίζεται για τα θύματα που έχουν υποστεί σωματικές βλάβες ήσσονος σημασίας ή ορισμένες υλικές ζημίες τα οποία δεν μπορούν να λάβουν αποζημίωση από τη CIVI.

Σε ποιο στάδιο της ποινικής διαδικασίας θα πρέπει να εγείρω την αξίωσή μου;

Μπορείτε να εγείρετε την αξίωσή σας κατά τη διάρκεια της έρευνας που διεξάγει ο εισαγγελέας (προκαταρκτικής έρευνας) ή, στη συνέχεια, κατά τη διάρκεια της ανάκρισης που διεξάγει ανακριτής δικαστής.

Μπορείτε να εγείρετε την αξίωσή σας πριν από την ακροαματική διαδικασία εγγράφως (η επιστολή πρέπει να παραληφθεί 24 ώρες πριν από την έναρξη της ακροαματικής διαδικασίας).

Μπορείτε επίσης να την υποβάλετε απευθείας κατά την ακροαματική διαδικασία ενώπιον του δικαστή. Η αξίωση υποβάλλεται προφορικά ή εγγράφως.

Πρέπει να υποβληθεί προτού ο εισαγγελέας λάβει τον λόγο για να διατυπώσει τη θέση του και να προτείνει ή όχι την καταδίκη του κατηγορουμένου.

Τι μπορώ να ζητήσω με την αξίωσή μου και πώς πρέπει να την παρουσιάσω (να δηλώσω ένα συνολικό ποσό και/ή να προσδιορίσω τις επιμέρους ζημίες, τα διαφυγόντα κέρδη και τους τόκους);

Η αξίωσή σας πρέπει να επιδιώκει αποζημίωση για όλες τις ζημίες που έχετε υποστεί. Υπάρχουν τρεις τύποι αποζημιωτέων ζημιών:

η σωματική βλάβη, η οποία συνίσταται σε προσβολή της υγείας ή της σωματικής ή διανοητικής ακεραιότητας ενός προσώπου,

η ηθική βλάβη, η οποία συνίσταται σε προσβολή της συναισθηματικής ευεξίας, της τιμής ή της φήμης,

η υλική ζημία, η οποία συνίσταται σε ζημία στα περιουσιακά στοιχεία και τα οικονομικά συμφέροντα ενός προσώπου.

Η ζημία που υποστήκατε πρέπει να προκλήθηκε από συγκεκριμένο συμβάν (ατύχημα, σφάλμα κατά την παράδοση κ.λπ.),

το πρόσωπο από το οποίο ζητάτε αποζημίωση πρέπει να είναι υπεύθυνο για τη ζημία αυτή, και η ζημία πρέπει να είναι πραγματική (η υπαιτιότητα σάς προκάλεσε αναμφισβήτητη βλάβη), άμεση (σας αφορά προσωπικά) και συγκεκριμένη.

Θα πρέπει να την προσδιορίσετε με ακρίβεια και να την αποδείξετε (τιμολόγια, φωτογραφίες του ατυχήματος κ.λπ.). Η αξίωσή σας πρέπει να αναφέρεται σε συγκεκριμένο ποσό, όχι σε ελάχιστο ή μέγιστο. Ο δικαστής δεν μπορεί να καταδικάσει το πρόσωπο κατά του οποίου στρέφεστε να καταβάλει ποσό μεγαλύτερο από αυτό που ζητάτε με την αξίωσή σας.

Η αξίωσή σας μπορεί να υποβληθεί εγγράφως, χωρίς ιδιαίτερες απαιτήσεις ως προς τον τύπο, ή προφορικά ενώπιον του δικαστηρίου.

Προβλέπεται συγκεκριμένο έντυπο για τις αξιώσεις αυτές;

Όχι.

Τι είδους αποδεικτικά στοιχεία πρέπει να υποβάλω για τη θεμελίωση της αξίωσής μου;

Πρέπει να υποβάλετε κάθε στοιχείο που αποδεικνύει τη ζημία που υποστήκατε (φωτογραφίες, τιμολόγια, μαρτυρίες κ.λπ.) και την ευθύνη του προσώπου από το οποίο ζητάτε αποζημίωση.

Προβλέπεται η καταβολή δικαστικών τελών ή άλλων εξόδων σε σχέση με την αξίωσή μου;

Κατ' αρχήν, δεν επιβάλλονται ιδιαίτερα τέλη.

Ωστόσο, σε περίπτωση που ο εισαγγελέας δεν κινήσει έρευνα, ενώ το θύμα πιστεύει ότι υπάρχει αξιόποινη πράξη και επιθυμεί να λάβει αποζημίωση, το θύμα μπορεί, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να προσφύγει απευθείας σε ανακριτή δικαστή, υποβάλλοντας έγκληση με δήλωση παράστασης πολιτικής αγωγής. Με τον τρόπο αυτόν κινείται η ποινική και η πολιτική διαδικασία, στο πλαίσιο της οποίας μπορεί να αξιωθεί από τον δράστη η καταβολή αποζημίωσης.

Κατόπιν τούτου, ο ανακριτής δικαστής μπορεί να ζητήσει από τον εγκαλούντα να καταβάλει ορισμένο χρηματικό ποσό, το ύψος του οποίου καθορίζεται ανάλογα με το εισόδημα του εγκαλούντος. Το ποσό που καταβάλλεται ονομάζεται παρακατάθεση. Πρέπει να καταβληθεί εντός προθεσμίας που ορίζει ο δικαστής, ειδάλλως η έγκληση απορρίπτεται.
Ομοίως, σε περίπτωση που ο εισαγγελέας δεν ασκήσει δίωξη σε βάρος του προσώπου ενώπιον δικαστηρίου, το θύμα μπορεί να προβεί σε « απευθείας κλήση » του ενώπιον του ποινικού δικαστηρίου και να κινήσει ποινική και πολιτική διαδικασία κατά του εγκαλουμένου. Κατόπιν τούτου, το δικαστήριο μπορεί να ορίσει ποσό παρακατάθεσης.

Μπορώ να λάβω δωρεάν νομική συνδρομή πριν και/ή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας; Μπορώ να λάβω τέτοια συνδρομή αν δεν κατοικώ στη χώρα στην οποία διεξάγεται η δίκη;

Σε πρόσωπα με περιορισμένους πόρους, μπορεί να χορηγηθεί δωρεάν νομική συνδρομή, ώστε να καλυφθούν πλήρως ή μερικώς από το κράτος οι δικηγορικές αμοιβές και τα δικαστικά έξοδα που προέκυψαν κατά τη διάρκεια της δίκης. Δωρεάν νομική συνδρομή χορηγείται χωρίς εισοδηματικές προϋποθέσεις για τα σοβαρότερα εγκλήματα (βλ. τον κατάλογο του
άρθρου 9-2 του νόμου αριθ.° 91-647, της 10ης Ιουλίου 1991, σχετικά με τη νομική συνδρομή).
Μπορείτε να επωφεληθείτε αν είστε Γάλλος πολίτης ή πολίτης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ακόμη και αν δεν διαμένετε στη Γαλλία, καθώς και αν είστε αλλοδαπός και διαμένετε συνήθως και τακτικά στη Γαλλία.
Ορισμένες δομές πρόσβασης στη δικαιοσύνη, όπως οι υπηρεσίες Maisons de la justice et du droit (MJD) και Points d'accès au droit (PAD), παρέχουν δωρεάν νομικές συμβουλές και μπορούν επίσης να σας βοηθήσουν, ανεξαρτήτως της ιθαγένειάς σας, στη διεκπεραίωση οποιωνδήποτε διαδικασιών για την άσκηση δικαιωμάτων σας, καθώς και στο πλαίσιο εξωδικαστικών διαδικασιών.
Το ίδιο ισχύει για τις ενώσεις στήριξης θυμάτων, η υποστήριξη των οποίων, ιδίως η νομική, παρέχεται δωρεάν.

Σε ποιες περιπτώσεις το ποινικό δικαστήριο θα απέρριπτε ή θα αρνούνταν να αποφανθεί επί της αξίωσής μου κατά του δράστη;

Το δικαστήριο μπορεί να κηρύξει απαράδεκτη τη δήλωση παράστασης πολιτικής αγωγής αν η αξίωση δεν πληροί τις προϋποθέσεις, ιδίως αν κρίνει ότι το πρόσωπο δεν έχει θιγεί από το υπό εκδίκαση αδίκημα. Μπορεί να αποφανθεί ταυτόχρονα επί της ποινικής διαδικασίας (ενοχή, φυλάκιση και/ή επιβολή προστίμου) και επί της πολιτικής αγωγής (αποζημίωση). Το δικαστήριο μπορεί επίσης να αποφανθεί αργότερα για την πολιτική αγωγή, εάν θεωρεί ότι δεν διαθέτει όλα τα στοιχεία.

Μπορώ να ασκήσω ένδικα μέσα κατά μιας τέτοιας απόφασης ή να επιδιώξω άλλα μέσα έννομης προστασίας/ικανοποίησης;

Εάν δεν ικανοποιηθείτε με την απόφαση του δικαστηρίου, μπορείτε να ζητήσετε επανεξέταση της υπόθεσης από το εφετείο στο οποίο υπάγεται το δικαστήριο.

Αν το δικαστήριο μου επιδικάσει αποζημίωση, πώς μπορώ να διασφαλίσω ότι η απόφαση θα εκτελεστεί κατά του δράστη και τι βοήθεια μπορώ να λάβω για το διασφαλίσω αυτό;

Αφού προσδιοριστεί το ποσό από τον πολιτικό ή τον ποινικό δικαστή, το θύμα έχει αξίωση έναντι του καταδικασθέντος, ο οποίος καθίσταται οφειλέτης. Η αξίωση είναι δικαίωμα που μπορεί να ασκήσει το θύμα.
Σε περίπτωση δυσκολίας στην είσπραξη του ποσού, είναι δυνατή η προσφυγή:
στο δικαστήριο για την έκδοση διαταγής πληρωμής,
σε δικαστικό επιμελητή, ο οποίος μπορεί να προχωρήσει σε κατάσχεση.
Η υπηρεσία συνδρομής των θυμάτων αξιόποινων πράξεων ως προς την είσπραξη μη καταβληθέντων ποσών (Service d'Aide au Recouvrement des Victimes d'Infractions — SARVI) του Ταμείου Εγγύησης μπορεί επίσης να σας βοηθήσει να εισπράξετε αποζημίωση (και τα δικαστικά έξοδα) που σας έχει επιδικάσει δικαστήριο κατόπιν μόνο ποινικής δίκης. Η εν λόγω υπηρεσία καταβάλλει στο θύμα ένα ποσό (το ύψος του οποίου εξαρτάται από το ύψος της επιδικασθείσας αξίωσης) και αναλαμβάνει την είσπραξη των οφειλόμενων ποσών από τον καταδικασθέντα. Η SARVI παρέχει τις υπηρεσίες της εμπιστευτικά και δωρεάν.
Προορίζεται για τα θύματα που έχουν υποστεί σωματικές βλάβες ήσσονος σημασίας ή ορισμένες υλικές ζημίες τα οποία δεν μπορούν να λάβουν αποζημίωση από τη CIVI.
Για να μπορείτε να επωφεληθείτε από τη βοήθεια της SARVI:
πρέπει να είστε φυσικό πρόσωπο και να έχει εκδοθεί υπέρ σας απόφαση ποινικού δικαστηρίου η οποία σας έχει επιδικάσει αποζημίωση και ενδεχομένως καταβολή του συνόλου ή μέρους των δικαστικών εξόδων σας,
δεν πρέπει να δικαιούστε αποζημίωση από τη CIVI,
ο καταδικασθείς δεν πρέπει να σας έχει καταβάλει τα οφειλόμενα ποσά εντός 2 μηνών από την οριστική καταδίκη.
Τι μπορείτε να λάβετε:
Εάν το ποσό της αξίωσής σας δεν υπερβαίνει τα 1 000 EUR: ολόκληρο το ποσό.
Εάν το ποσό της αξίωσής σας υπερβαίνει τα 1 000 EUR:
Ø το 30% του ποσού, με ελάχιστο ποσό τα 1 000 EUR και μέγιστο ποσό τα 3 000 EUR,
Ø βοήθεια για την είσπραξη της αξίωσής σας, δηλαδή η SARVI αναλαμβάνει να εισπράξει για λογαριασμό σας το υπόλοιπο που οφείλει ο καταδικασθείς. Θα ενημερώνεστε ανά τρίμηνο για το αποτέλεσμα των μέτρων που λαμβάνονται για λογαριασμό σας. Η διαδικασία αυτή αποκλείει, επομένως, την εκ μέρους σας προσφυγή σε δικαστικό επιμελητή. Η SARVI χρησιμοποιεί τα νομικά μέσα που της παρέχει ο νόμος. Ωστόσο, η αποτελεσματικότητα της δράσης της εξαρτάται από την ικανότητα πληρωμής του καταδικασθέντος, στον οποίο η SARVI επιβάλλει ποινή.
Το μέρος της αποζημίωσης που καταβάλλεται από τη SARVI καταβάλλεται εντός 2 μηνών από την παραλαβή του πλήρους φακέλου.
Ποιες είναι οι προθεσμίες για την υποβολή της αξίωσής σας;
Πρέπει να υποβάλετε την αξίωσή σας εντός ενός έτους από την έκδοση της οριστικής απόφασης.
Εάν η αξίωσή σας για αποζημίωση απορριφθεί από τη CIVI, έχετε προθεσμία ενός έτους από την κοινοποίηση της εν λόγω απορριπτικής απόφασης για να επικοινωνήσετε με τη SARVI.
Υπάρχει έντυπο για τις αιτήσεις είσπραξης. Δεν απαιτείται δικηγόρος.
Ο κατάλογος των δικαιολογητικών που πρέπει να επισυναφθούν στην αίτησή σας περιλαμβάνεται στο έντυπο, το οποίο θα πρέπει να αποσταλεί στη διεύθυνση:
Fonds de garantie - Sarvi
TSA 10316
94689 VINCENNES CEDEX
Για πρόσθετες πληροφορίες, επισκεφτείτε τον δικτυακό τόπο: https://www.fondsdegarantie.fr/sarvi/
Εάν δεν πληροίτε τις απαραίτητες προϋποθέσεις, η SARVI ενδέχεται να απορρίψει ή να αρνηθεί να αποφανθεί σχετικά με την αίτησή σας για κίνηση διαδικασίας είσπραξης κατά του καταδικασθέντος.
Τελευταία επικαιροποίηση: 02/10/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.